Ч. 298. (469). Львів, Четвер дня 7. грудня 1916. Рік II.

Українське Слово

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В зайнятих територіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ пів року	9·— „
„ чверть року	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В иньших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописи приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки на виразні застережені. — „Українське Слово“ кольпортують всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:

За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 К. Повідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 К. за стрічку найменше 4 К. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Чи справді проясненє відносин?

Від редакції: Отсю допись дістали ми вчера вже по замкненю числа. Допись носила заголовок „Проясненє відносин“. Поміщений одначе у позавчерашнім „Ділі“ комунікат секретаріяту бувшої „Загальної Української Ради“ є того змісту, що радше вносить нове замішанє у квестію політичного заступства укр. народу Галичини та, замість причинити ся до проясненя відносин, затемнив їх ще більше. А се може стати причиною дальшої запутанини і найсумнійших для нашої політики наслідків.

Як Вп. читачі „Укр. Слова“ з поданої низше дописї зорієнтують ся, дня 29 падолиста с. р. відбуло ся справді ліквідаційне засїданє „Загальної Укр. Ради“, котра рішила з сим днем своєї чинности застановити. З сего однако рішеня „Заг. Укр. Ради“ нема чомусь і слїду в комунікатї секретаріяту „Заг. Укр. Ради“. Натомість з поміщеного у „Ділі“ тексту комунікату секретаріяту „Заг. Укр. Ради“ виходило би, начеб-то „Рада“ дальше спокійнісько вела свої аґенди та наче би засїданє з 29 падолиста с. р. було собі звичайним черговим засїданєм „Ради“, на якім нічого особливого про „Раду“ і її відношенє до „Укр. Парляментарної Репрезентації“ не рішено. Як з низше поданої дописї виходить, річ має ся цілком инакше, а комунікат оголошений в „Ділі“ випроваджує нашу суспільність в блуд.

Ми мусимо висловити лише глибокий жаль, що акція мирова і консолїдаційна, котру заініціювала саме „Українська Парл. Репрезентація“ через своє поширенє на соймових послів і репрезентантів партій, зачинає не з вини посольського клюбу сходити знов на дорогу, котра може і мусить довести лише до гризні, сварень, розбитя суспільности, розкладу і баламутства. Дві орґанізації ріжного складу а з рівними управненями побіч себе істнувати не можуть. Се основне правило розумної політики. Годі, щоби було в нас дві національні політики. Рішенє „Укр. Парл. Репрезентації“ про її поширенє як і рішенє „Загальної Укр. Ради“ про застанованє її чинностий мали на цїли завести мир і лад між Українцями, бо ті галицькі Українці, що, не бувши послами, засїдали в „Заг. Укр. Раді“, через поширенє „Української Парляментарної Репрезентації“ дістали спроможність мати вплив на політику „Української Парл. Репрезентації“ — а до того зорґанізоване тіло, що обіймає всї політичні ґрупи, всіх Українців Галичини.

Згаданий комунікат „секретаріяту“ бувшої „Заг. Укр. Ради“ розбиває ті гарні надії і сподіваня всіх, кому не амбіції і особисті інтереси осіб, але справа народня лежить на серці. Замість „проясненя“, про котре пише подана низше оптимістична допись з Відня, маємо лиш ще нове, ще більше баламутство. Що тим не служить ся народній справі, то певне!

* * *

Відень, 30. XI. 1916.

Справа заступництва наших національних інтересів прояснює ся. Можна її вважати вже полагодженою згідно з вимогами здорової національної політики. „Загальна Українська Рада“, здекомплетована виступленєм двох ґруп — „Українського клюбу“ і „Союза Визволеня України“ — а тим самим стративши характер „загальности“ і „національности“ і стративши моральну основу істнованя, рішила зліквідувати свої функції, полишаючи веденє національних дїл політичним тілам, маючим до сего сильнійшу компетенцію — що до Галичини: „Укр. Парляментарній Репрезентації“. Через те прояснились відразу відносини і зникла будь-щобудь дивна і мабуть в ніякого другого народу немислима квестія: Хто має заступати нарід? На політичнім овиді у Відни лишилась тільки „Укр. Парляментарна Репрезентація“ — так як се і бути повинно.

Треба зазначити, що саме „Укр. Парл. Репрезентація“ була сею стороною, котра — мимо неоспоримого свого права бути заступницею народу — виявила далеко йдучу уступчивість, згідливість і зрозумінє для людських слабостий. „Укр. Парл. Репрезентація“ патріотично підпорядкувала свою власну амбіцію

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Природа і мистецтво.

(Далі).

Малярство Японців, яке в високій мірі вплинуло на малярство Европи останних десятиліть, повстало під впливами китайського. Інтересне, що в противенстві до Европи, малярство в Японії було привілеєм шляхти. Розвиток його починаєть ся з поширенєм буддизму (більш-менш з VI. ст.) а ділить ся на пять головних епох. В першій (японські назви епох полишаємо на боці) що тріває до IX. ст. панує релїґійна строгість. В другій XI ст. зображує японське малярство сцени з лицарської історії і народнього побуту, при чому визначаєть ся дбайливим рисунком і розвиненим змислом для кольориту; в 3. епосі виступають ся на перід — краєвид і звіринний світ. В четвертій добі розвиваєть ся мініятурне малярство. Врешті пяту добу характеризує сильний реалізм, почуте перспективи і зрозумінє для анатомії. Найбільшим представником золотої доби японського малярства на прикінци XVII. і ціле XVIII. ст. являєть ся Гокусай (1760—1849.) Найблизше до Европи підійшов маляр Гірошіґе (1797—1858.). Усе японське малярство, більше всього декоративне і до найвисшої міри стилізоване та упрощене. Основною цікою, що ріжнить японське мистецтво від европейського, є недостача в ньому психольоґічної глибини і драматизму. Воно тільки іграшка, про пережиcваня, що шарпають людською душею не говорить японське мистецтво ні слова. А коли й говорить те вирази, якими послугуєть ся, для нас зівсїм чужі і незрозумілі.

Про малярство Греції зберегли ся до нас тільки історичні звістки та віддалені від оригіналів римські копії. Про грецьких малярів говорять тільки історично-літературні жерела а не їх твори. І так знаємо про історичного маляря Поліґнота з Тазосу майстра світлотіни Аполльодора з Атен, сценічного маляря Аґатарха з Самосу, кольориста і маляря жіночих постатий Цевксіса з Гераклеї, творця героїчних картин і майстра перспективи Парразія з Ефезу, маляря-психольоґа Тіманта з Кітну і Тімомака з Візантії. В IV. ст. вславили ся малярі того рода, що Евфранор з Аттики, майстер смілих перспективічних скорочень і маляр цвітів Павзіяс зі Сікіону і творець Афродити, що підіймаєсь ся з морського шуму, приятель Олександра Великого — Апеллес з Ефезу. Крім того знаємо про Протоґенеса з Родосу, побутових малярів Аетіона і Пейраїка та творця монументальної мозаїки „Бій Олександра“ Сососа.

Одинокими збереженими до нас памятниками пізнійшого т. зв. „гелленістичного“ малярства (часів наслідників Олександра В.) є портрети мумій з Ель Фаюм в горішному Египті. Виведені вони восковими красками, визначають ся реалізмом і свіжістю кольориту. Цінним причинком для приблизного поняття про стиль і характер грецьких мальовил, являють ся прекрасні мальовила і рисунки на грецьких вазах, якими переповнені музеї усього світа.

Ясне світло на римське малярство кинули помпеянські розкопки. Помпеї, Геркулянум і Стабія, залиті лявою Везувія в 79 р. по Хр. зберегли до нас під тисячлітним попелом первісну свіжість кольориту і рисунку своїх стінних мальовил. Характеризує їх підпорядкованє архитектурним формам. Можна припускати, що римське малярство було рабським наслідуванєм грецьких зразків. Певну оригінальність зраджує етруське малярство, що цвите разом з грецьким. Старохристиянське малярство пішло зразу слідами клясичних зразків. Згодом одначе віддаляєть ся від них і послугуєть ся грубою і мало артистичною символікою.

В Візантії розвиваєть ся мозаїка, що надила око блеском і пишнотою. Одначе візантійське малярство далеке від природи. Постаті без житя, души і руху, за те чарівні соковитим, блискучим кольоритом. З Візантії поширило ся мистецтво в Грузії і на Україні, де фрески і мозаїки Софійського Собору в Київі уявляють собою жемчужний зразок візантійського малярства. Візантійський малярський стиль змодифікований українськими і західно-европейськими елементами став характеристичним для нашого особливо церковного малярства. Поза Україною поширило ся візантійське малярство посередством Італії в Франції, Німеччині, Анґлії а навіть сліди його впливів бачимо в мініятурах далекої Ірляндії. Основана Карлом В. малярська школа в Ахені витворила т. зв. франконський стиль, з якого виобразував ся около 1000 р. по Хр. романський, а за ним ґотицький стиль. Усі вони, почавши з упадку римського цісарства, далекі від житя і природи, дають тільки рідонький суроґат того, чим повинно бути малярство.

(Далі буде).

справі народній і — як звісно — покликав свій поширений склад всіх галицько-укр. послів соймових та репрезентантів всіх укр. партій з Галичини. З Буковинців зі звісних причин треба було зрезиґнувати. З „Союзом визволеня України“ рішено оставати в постійнім контакті.

Отсе рішене „Укр. Парл. Репрезентації“ про її поширене було початком мирової акції. А саме в звязи в сим рішенем стояла друга акція — в здекомплетованій „Заг. Укр. Раді“. Між національно-демократичними послами, радикалами та соціяльним демократом п. Темницьким станула умова, що в заміну за поширене „Укр. Парл. Репрезентації“ і покликане до неї партійних репрезентантів, здекомплетована „Заг. Укр. Рада“ застановить свої функції.

Рішене се мало після умови між речниками згаданих ґруп запасти на „Заг. Укр. Раді“ того самого дня, коли „Укр. Парляментарна Репрезентація“ рішила себе поширити. Лише з сеї причини, що засїдане „Укр. Парл. Репрезентації“ протяглось непредвиджено через цілий день, не могло відбутись того-ж дня (се було в пятницю 24 падолиста с. р.) умовлене остатне ліквідаційне засїдане „Загальної Укр. Ради“.

Коли мимо того появив ся в пресі комунікат, будьто „Заг. Укр. Рада“ рішила тоді спочуте з приводу смерти Цісаря Франца Иосифа — не уважано того зі сторони послів задля виїмкових обставин за зірване пакту і з огляду на жалібну хвилю не оспорювано леґальности такого „засїданя“ і його „рішеня“ (на тім „засїданю“ були лише три Буковинці, один нац. демократ, один радикал і один соц. демократ, а властиво-ж не відбули вони засїданя, бо в сім малім числі і не могли сего зробити).

Натомість відбуло ся ліквідаційне засїдане „Заг. Укр. Ради“ дня 29. падолиста с. р. Явились на нім тим разом три нац. демократи, чотири радикали, чотири Буковинці і один соц. демократ. Задля великої ваги справи Укр. Січових Стрільців, котру вже передше рішила „Укр. Парл. Репрезентація“, „Заг. Укр. Рада“ видала також свою опінію в сій справі згідно із рішенем „Боєвої Управи“, що й було остатною діловою справою „Заг. Укр. Ради“.

З черги приступлено до ліквідації „Ради“ і рішено компромісову резолюцію, котра в скороченю каже:

1. „Загальна Укр. Рада“ рішає в цїли сконсолідованя національних сил дати почин до загально-національного з'їзду, котрого скликане буде належати до комітету, зложеного по рівній половині з чотирох членів вибраних „Радою“, а чотирох вибраних „Укр. парл. Репрезентацією“. В з'їзді мають взяти участь всі посли, члени палати панів і мужі довіря сторонництв, покликані згаданим комітетом.

2. Загальна Укр. Рада констатує, що ведене заступства національних інтересів укр. народу Галичини обняла „Укр. Парл. Репрезентація“. З сеї причини як і з причини здекомплетованя „Ради“, „Рада“ рішає і прочі свої функції передати компетентним політичним тїлам (т. є. буковинські справи Буковинцям, Закорд. України „Союзови визволеня України“ і т. д.).

Се зміст ухвал остатнього засїданя „Ради“, котре враз з попереднім засїданем посольського клюбу вносить відрадне і пожадане поясненє у справу політичного нашого заступства. Від 29. с. м. істнує вже неоспоримо тільки поширена „Укр. Парл. Репрезентація“, як одиноке тїло заступаюче інтереси галицької України. Сей факт треба повитати як справдішне сконсолідоване галицько-українських сил. В поширеній „Укр. Парл. Репрезентації“ засїде крім 21 парляментарних послів з Галичини (не числимо тут тих послів, що заслані в Росії!) і 1 члена палати панів (тут знов не числимо 2 членів, що в межах Росії), ще 14 послів соймових (не числячи тих, що тепер під рос. заливом!) і 4 репрезентантів гал. укр. партій — разом на разі 22 + 18 = 40 членів. Так поважне тїло поведе певно нашу політику безпечним шляхом, та буде мати довіре загалу. Воно одиноке доросло тяжкій задачі, яка спала тепер на нашу національну політику. Можна тому мати надію, що скінчилось внутрішне розладє, а всі сили звернуть ся спільно до того, щоби відвернути грозяче нам лихо! Нарід певно буде вдячний тим, що взаїмною уступчивостю довершили сего важного обєднаня народних сил.

* * *

В тій цїли, щоби Вп. Читачі „Укр. Слова“ могли зорієнтуватись, о скілько комунікат секретаріяту бувшої Заг. Укр. Ради невірний і о скільки він не покриваєть ся з інформаціями повисшої дописи, наводимо за „Ділом“ (ч. 295) текст сего комунікату. (Нам його чомусь не надіслано!). Сей текст звучить:

„Засїдане повної Загальної Української Ради відбуло ся у Відни дня 29 XI. о 4 год. по пол. На основі реферату голови Боєвої Управи д-ра К. Трильовського Рада приняла до одобрюючого відома ухвали і заходи У. Б. Управи в цїли обнови леґіону Українських Січових Стрільців. В дискусії над сею справою забирали голос: др. Кость Левицький, І. Кивелюк, В. Темницький, Ів. Боберський, К. Трильовський, Весоловський і Ясеницький.

Другою точкою нарад було теперішне внутрішно-політичне положенє. В цїли консолідації національних сил ЗУР. рішила дати почин до скликаня загально-національного зїзду, який мав би відбути ся в краю в можливо найкоротшім часї. Склад сього зїзду має бути міжпартійний, його скликане має бути переведене в порозумінню між З. У. Радою і Українською Парляментарною Репрезентацією“.

Як бачимо, комунікат промовчує другу часть резолюції, а іменно про ліквідацію чинностий Заг. Укр. Ради. Що се має значити? Як се назвати? Чи се може наслідок появи посла Василька на віденськім ґрунті?...

Доля Митропол. Шептицького.

„Dziennik Kijowski“ доносить з Петрограду: З церковних кругів доносять, що увязнений в суздальськім монастири Митрополит Шептицький має бути переведений до иньшого монастира в полудневій Росії. Причиною того зарядженя є погіршене його здоровля. Дотеперішний строгий нагляд над Митрополитом буде злагоджений.

Світова війна.

Мирові поголоски.

„Az Est“ доносить з Софії: Від одної личности, що є горожанином невтральної держави, довідуємо ся, що між невтральними державами ведуть ся справді переговори, що мають на цїли розпочати посередництва між воюючими сторонами і спонукати їх до обісланя конференції. Між Анґлією а Німеччиною нема тепер так острих суперечностий, як давнійше. Після промов Бетмана-Гольвеґа і Грея положенє значно прояснило ся. Трудности справляє лиш квестія кольонїй.

О Дарданелї.

АМСТЕРДАМ. Дневники пишуть, що умова в справі морських проливів і Царгороду може причинитись лиш до продовженя війни.

ЛЬОНДОН. Публика повитала дуже сердечно бесїду Трепова, особливо уступ про Царгород і Дарданелї. В тій заяві добачують дневники сконстатоване факту, що на будуче має бути запоручена свобода Дарданелїв для міжнародного руху.

На Серет?

ЖЕНЕВА. Послїдні надії антанту на вратоване Букарешту розвівають ся. Француські дневники висказують ся, що втрата Букарешту (шпихлїрів збіжа і нафти) є менше важка, гірше є те, що румунські війська можуть бути легко окружені.

Полковник Русе натякає вже на те, що Росіяни будуть мусїли відступити на Серет.

З Румунії.

ЛЮҐАНО. „Corriere della Sera“ приносить з Льондону інформації, що союзні війська мають тепер обійти Букарешт, аби відтяти Румунам відворотні дороги, а відтак здобути Букарешт на взір Варшави і Берестя Литовського. — По вісткам, які надійшли до Парижа, судьба Букарешту є вже заледви питанем годин. Коли удасть ся Макензенови переправити нові війська під Чернаводою через Дунай, то окружене Букарешту буде довершене в як найкоротшім часї.

БАЗИЛЕА. Телеґрами надіслані з Петербурга до швайцарських дневників доносять, що ворожі війська почали знов сильно обстрілювати місцевости положені на лївім березі Дунаю, здовж долїшного бігу ріки. В Петербурзї боять ся, що тут іде о приготоване до заатакованя Букарешту також від східної сторони.

МЕДІОЛЯН. Доносять, що по останних великих стратах румунська армія числить тепер що найбільше 300.000 людий. Ся армія не вистарчає однак, щоби оперти ся напорови ворожих військ, що ударяють сильно з трех сторін. Істноване румунської держави залежне від того, чи Росія буде могла виставити відповідну поміч для Румунії, чи ся поміч вже до Румунії прибула і чи взяла вже участь в мілїтарних операціях.

Аж тепер довідались...

Ґенерал Веру в Парижі висказав ся про Румунію: Румунія не була належно приготована. Вона мала лише 400.000 крісів і 476 скорострілів. Нота з головної кватири стверджує, що Румунія має на причуд мало артилерії. Що-йно історія виявить, як Румунія могла відважити ся з такою армією начинати війну.

З Греції.

АМСТЕРДАМ. Одна часопись доносить, що льондонський дневник „Times“ одержав з Атен вістку, наче би в неділю заключено з грецьким правительством угоду що-до видачі шести батерій. Союзники мають обняти також контролю над зелїзницями, цензурою, почтою і телеґрафом. Всїх придержаних француських жовнярів випустить ся на свободу. Континґент француського війська відійшов до Пірея, лад привернено, місто виглядає як звичайно.

АТЕНИ. Зачувати, що не шість, але вісїм батерій має бути виданих союзникам, скоро лише будуть готові відповідні протоколи. Правительство дасть повну охорону націоналїстам і військам союзників, а заразом зобовяжеть ся дати всяку законну запоруку арештованим прихильникам Венїзельоса. Круги зближені до палати заявляють, що привернено знов нормальні відносини з союзниками.

МЕДІОЛЯН. До „Secolo“ доносять з Атен: Супокій триває дальше. Трамваї знов в руху. Богато домів, з котрих стріляно, є ушкоджених. Число резервістів, що добровільно зголосили ся до війська, виносить понад 70.000.

З російського звідомленя.

3. грудня.

В околиці села Терешковець на південний схід від Свинюх пробував неприятель перейти до офензиви, та зістав відпертий. Наші звідуни виконали з успіхом виправу над Бистрицею в околиці села Космач і привели полонених. В Карпатах лїсистих виконав неприятель два завзяті наступи на обсаджене нами узгіре положене у віддали 6 верстов на південний захід від Ворохти та зістав приневолений відступити серед втрат.

В околиці на північний схід і на схід від Кірлїбаби заатакував неприятель наші відділи. Відбито два наступи, що слїдували по собі.

Потреба самопомочі на селї.

(Кінець).

Також і загальна справа буде з такої роботи мати великий хосен, бо місто буде могло майже точно обчислити кілько і якого товару воно що тижня буде могло дістати.

Купці будуть могли точно обчислити, кілько з того товару потреба для сего міста а кілько буде можна відпродати дальше, а знаючи кілько і якого товару потреба для поодиноких сїльських громад, точно потрібну скількість будуть спроваджувати і передавати на села.

Теперішна війна богато нас дечого научила а обставини є такі, що треба все наперед і точно обчисляти, та лиш тоді ми як горожани сповнимо нашу повинність супроти краю і держави, коли зладимо у себе продажу і купно на такий спосіб, щоби ми могли все на час зістати, що нам конче потрібне, а знова на час і точно віддамо другим те, що у нас на селї є і чого ми для себе не потребуємо.

Правда, брак є тепер людий, майже всї наші найкрасші і свідомі одиниці служать при війську; нас се не може здержувати від орґанїзаційної роботи, бо вже маємо сумний досвід і вже досить терпимо і тратимо через се, що наші селяни дотепер про свої потреби майже зовсїм не дбали і все байдужно ждали на конець війни та на змилуванє Боже. Ми мусимо так приладити ся, як би ми наперед знали,

що війна ще потриває може і кілька літ, а притім не вільно нам забувати, що і по війні ще довгий час треба буде наші потреби обмежувати і вдоволяти ся тим, що буде, бо не зараз по війні все верне до давного ладу і довго ще по війні треба буде щиро і завзято працювати, поки верне ся давне добро.

Пішли з села мущини на війну, то жінки взяли за плуг, за косу і ціп і знова як бувало збіже засіяне, а стодоли і шпихлірі майже так само наповнені як тоді, коли і мущини були дома.

Так само і з торговлею. Де в селі вже нема відповідного проворного мущини, там треба торговлю віддати жінці, а коли жінки дали собі так добре раду з роботою в поли, то на певно поведуть вони зовсім добре і сільську крамницю. Можна також до сеї роботи втягнути воєнних калік та інвалідів. Вони до тяжкої праці нездатні, але до торговлї неодин з них дуже добре надає ся, а безрукий чи кулявий хоч не може піти з косою на поле, то може зовсім добре станути коло ваги та відвезти і привезти товар.

Є у нас мудра дуже приповідка, котра голосить, що „сьвяті горшків не ліплять“, а чоловік на се має розум і волю, щоби умів до кождої роботи приноровити свої сили.

А що всюди, де є добра воля і охота, там діло йде добре і приносить хосен, так і тут буде. Треба лиш добре все обговорити і обдумати, все обчислити і умовити ся, а як всі жінки в кождім селї згуртують ся разом і свій товар лиш до своєї віддадуть крамниці то і буде все гаразд, кождий дістане без труду і клопоту все, чого йому потреба а крамниця сама дасть добре удержане тому, що її буде вести і ще принесе не одну корону зиску, який буде можна ужити на загальні потреби цілої громади.

Отже до діла і то сейчас, бо кождий змарнований день приносить нам лиш втрату. Кождий, хто лиш се письмо дістане у свої руки, нехай сейчас відчитає його і пояснить в своїй громаді і бере ся до роботи, до щирої завзятої праці. Як нема нікого, хто хотів би і міг зважитись на ведене крамниці, то треба за таким чоловіком пошукати в другім селї або у місті, а як ні то написати до часописий або до наших товариств, котрі займають ся торговлею а певно хтось найде ся. До сеї праці можна дуже добре спровадити одного з наших стрільців інвалідів а як заснувати торговлю на який лад її вести, про те можна легко довідатись з книжочок які видала „Просвіта“ або від тих, котрі у місті ведуть або колись провадили торговлю.

Коби лиш самі люди в селі порадились і схотіли взятись разом до спільної роботи і разом весь свій товар гуртувати на разом через свою крамницю купувати потрібні річи, то вже легко буде довідатись, як се треба робити. Наше товариство „Сільський Господар“ як і „Краєвий Союз торговельних спілок у Львові“ дадуть певно всім, що лиш о се запитають, добру раду, і де буде треба, поспішать з помочию, чи то купуючи чи продаючи потрібний для села товар.

Василь Сідельник.

НОВИНКИ.

— **Відзначеня Українців.** Алиськевич Микола поручник при 53 п. п. зістав відзначений золотим хрестом заслуги на стяжці хоробрости.

Андрій Бучак, поручник при 5 полку тяжкої артилерії одержав „Signum laudis“ за хоробре поведене супроти ворога.

Дацьків Михайло поручник при I. Landesschützen Rgt, одержав „Signum laudis“.

— **До Урядів парохіяльних львівської архіепархії!** Преосвящений митрополичий Ординаріят у Львові видав був дня 20. мая 1916 Ч. 2167 розпорядженє в справі опіки над воєнними сиротами, яке одержали всі Уряди парохіяльні в окремім числі „Архіепарх. Відомостий“. Пояснено там вичерпуючо суть справи, та вложено на Уряди парох. обовязок занятись долею сиріт і опущених дітий, та предложити приписані викази.

На превеликий жаль — не всі Уряди парох. зрозуміли важність сеї акції; тільки одна часть надіслала потрібні викази дітий і длятого не всі сироти львівської архіепархії одержать за сей рік грошеві підмоги, які могли і повинні були дістати!

Бо треба з новим признанєм сконстатувати, що центральне правительство віднеслось дуже прихильно до акції ратованя дітий в Галичині, призначує на сю ціль значні фонди, як н. пр. на сам тільки IV. квартал с. р. асиґнувало до рук краєвого Бюра воєнної помочи при ц. к. Намісництві квоту 246.000 К.

З сих гроший приділено до рук підписаного Комітету для українських дітий остаючих в приватній опіці, квоту 11.265 К., а для сиріт в захистах 5·400 К.

Що так мало — се ані вина краєвого Бюра, ані підписаного Комітету; краєве Бюро дало підмогу для тих воєнних сиріт, яких викази ми предложили, а ми предложили се, що одержали через Ординаріят від Урядів парохіяльних.

Отже за IV. квартал 1916 року дістануть сироти львівської архіепархії всего навсего 11.265 К., котру то квоту розсилаємо через деканальні Уряди деканальні.

Ходить тепер о се, щоби бодай на будуче направити дотеперішне занедбане, та щоби ми самі не кривдили наших сиріт тим, що не хочемо зладити їх статистики!

На рік 1917 жадає правительство нового катастру сиріт, потребуючих помочи і знов призначить підмоги тільки для тих дітий, котрих обіймемо новими виказами.

Речинець предложеня тих виказів маємо дуже короткий, бо всего три тижні.

В тій ціли звертаємось отсим до всіх Всч. Урядів парох. з просьбою, щоби сим разом зволили в інтересі воєнних сиріт перебуваючих в їх парохіях, виготовити безпроволочно спис тих дітий і прислати на адресу Митроп. Ординаріяту безуслівно перед 20 грудня с. р.

Викази, які наплинуть пізнійше, не будуть вже узгляднені при розділі підмоги за I. квартал 1917 р.

В тих виказах, виготовлених окремо для кождої громади, належить навести:

1) імя, назвиско і дату уродженя воєнної сироти пониже 14 року житя;

2) імя родичів, де перебувають, евентуально дата і причина їх смерти;

3) маєткові відносини.

Замічаємо, що до державної підмоги мають право ті воєнні сироти, котрим не прислугує військовий причинок, а виїмково також такі, котрим сей причинок належить ся, але доси їм не признано.

Ще раз просимо дуже о поспіх.

Львів, дня 5. грудня 1916. Український Епархіяльний комітет опіки над воєнними сиротами у Львові. В. Нагірний голова, о. В. Лициняк секретар.

— **З канцелярії Укр. Зап. Комітету у Відни.** Правительство заострило приписи а наші фонди вже дуже обмежені. Тимчасом ріжні люди переписують ся звідси з академиками чи учениками з краю і на їх письма приїздять вони до Відня без огляду на те, чи при теперішних обставинах буде можна їм дістати запомогу державну чи хоть би з прив. фондів Комітету. Приїхали деякі навіть з давно вільних повітів. Щоби не було жалів безпідставних то подає ся до відома, що Комітет може займати ся лиш тими одиницями, які вперід з Комітетом порозуміли ся і дістали виразне завідомлене. Радимо щиро, без сего не пускати ся в дорогу і непотрібно не робити коштів.

— **З Перемишля:** З товариства „Дешева кухня“ для шкільної молодежи в Перемишли: Річні Загальні Збори відбудуть ся зі звичайним дневним порядком дня 16. грудня в суботу о год. 6., зглядно 7-ій в салі „Руської Бесіди“. За виділ; Алиськевич, Малиновський.

З „Кружка Укр. Товариства Педаґоґічного“ в Перемишли: Річні Загальні Збори відбудуть ся зі звичайним порядком дневним в суботу 16. грудня о год. 5. зглядно 6-ій в салі „Руської Бесіди“. За виділ: О. А. Зубрицкий. М. Демчук.

— **Укр. учительський семинар з приготовною клясою і зі школою вправ (народною) у Відни VIII Albertgasse 20.** належить до найважнійших інституцій, котрі повстали серед війни для добра нашого народу, що тиняє ся на чужині.

Число сего півроку вписаних учеників(иць) досягає двох соток (точно 193). Велике число з тих учеників, між ними жовнярів, січовиків а також учениць, котрі з причини війни перервали свої студії, поздавало (і дальше здають) уже річні іспити і матуру будь то перед ц. к. галицькою будь то перед буковинською комісією. Жовнярі дістають до матури 4 тижневу відпустку.

Для інформації загалу подає ся до відома, що для облекшеня праць школи і „Запом. Укр. Комітету“ повинні приїздити до Відня лише ученики з евакуованих, галицьких і буковинських повітів бо тільки такі дістають підмогу від укр. комітету по 31 кор. місячно, а від „Центрального“ на Cirkusgasse 5, по 33 кор. разом 64 кор.

Правда що з „Центрального комітету“ тяжко роздобути сю підмогу задля верховлади жидів але енерґічна, неуступчива молодіж хочби мала там і кілька днів справи пильнувати, роздобуде сю підмогу, а також одіж, книжки і місячну оплату шкільну.

„Запомог. Укр. Комітетови“ і управі школи удало ся около 40 учениць приміщтити в „Mädchenheim-i“, де вони мають забезпечене ціле удержане і еще дістають від комітету 25 кор. місячної підмоги.

Правда, не все там є в ідеальнім стані пр. харч, але се „воєнний час“ хоч що правда нашій молодіжи живе ся у Відни при семинари лучше чим в ріжних бараках, де нема семинаря і де вимерло кілька тисяч дітий. В тім і заслуга і велике завдане сеї школи, котра ратує молодіж в той спосіб і приспособляє її до будучих народних завдань і становиськ. Не диво, що многі наші галицькі і буковинські посли посилають свої діти до сеї школи, в котрій подає ся і ширше потрібне образоване (вчить ся пр. французької мови, робіт, музики) і виховане.

Дуже бідній молодіжи, котра не має підмог (повних) поручає управа в справі харчованя ся ось-що: Снїданє, обід і вечеру може она дістати в „Erste Wiener Tee und Suppenanstalt“, Lerchenfeldestrasse, де за каву без хліба платить ся 10 сот., зупу 8 сот., „Mehlspeise“ по 16 сот., мясо по 40 сот. Дешевий є також харч в „Volksküche“, де пр. чеколяда з молоком і цукром коштує 20 сот. За помешканя платить молодіж (коли разом мешкає пр. 3 уч.) по 19—16 кор. місячно.

Молодіжию опікує ся також окремий комітет, котрого головою є о. прелат нарох др Жук.

Приїзджаючі до Відня ученики а безуслівно уже дівчата-учениці повинні наперед віднести ся письменно до управи семинара (адрес P. Dr Zastyrez Josef Leiter der ukrain. Lehrerbildungsanstalt Wien VIII. Albertgasse № 20) по інформації, залучуючи до себе заадресовану коверту і почтові марки, а в такім случаю подасть управитель ученицям адреси тих пань учителькок, до котрих можуть панночки заїхати і через 2—3 дни безплатно ночувати, доки не найдуть собі приміщеня.

— **Платні державних урядників.** Після нового проекту реґуляції урядничих платень одержуть всі державні урядники і функціонарі в грудни додатки на умундурованя а від 1. січня 1917 р. дорожняний додаток у висоті 30—50 проц. платні.

— **Коронованє на Угорщині.** Ґр. Тіса заявив на засіданю угорського Сойму, що Монарх бажає як найскорше укоронувати ся. По думці дотеперішного звичаю президент просить, щоби вибрати членів в реґнікольярної депутації в числі 24 і щоби повідомити палату вельмож, що вона має іменувати 12 членів.

Палата вельмож прилучила ся до постанови палати послів, щоби сейчас доконати вибір.

— **Справа огріваня і освітленя Львова.** В середу відбула ся нарада в команді міста, якої предметом була справа заведеня ощадностий в огріваню і освітлюваню міста. Як відомо у Львові вже нині не можна докупитись дров, вугля і нафти. Має тому зарадити введене ощадности.

— **Проти здирства.** Нині появив ся розпорядок міністра торговлї в справі усталеня максимальних цін на ялинки і свічки.

— **Все найдуть ремесло.** Перевела ся вже у Львові торговля рублями: та дотепні сини Ізраїля найшли нове ремесло: торгують німецькими марками. Поліцийні рапорти день-в-день нотують кілька арештовань доконаних серед членів, львівської „чорної біржі“.

— **Ріка Арґесуль.** Арґесуль, над яким дня 3. с. м. зведено битву, є гірською рікою, якої ширина не всюди однака. На просторі від Пітестіольо Тіку виносить вона 200—300 м. Глибина її доходить до 20 м.; подекуда є броди. Дальше в низ русло звужує ся, вода пливе дуже скоро тому трудно через ріку переправити ся. На ріці є мости до 300 м. довжини. Румунські війська в наслідок скорої погоні не мали спромоги знищити мости, тому переправа союзних військ відбула ся дуже скоро.

— **Норвежські втрата на морі.** Від початку війни до кінця падолиста втратила Норвеґія 242 кораблів.

— **Для інформації виселених.** В многих справах змушені є виселені удавати ся до своїх старость в ріжних справах; часто не знають вони теперішнього осідку свого староства. Для інформації подаємо теперішний осідок евакуованих східно галицьких старосте: В Новім Санчи урядують староства: городенське,

снятинське, коломийське, косівське, печеніжинське, товмацьке, бучацьке; в Санеці: надвірнянське і богородчанське: в Новім Торзі: станиславівське і заліщицьке; підгаєцьке в Золочеві: зборівське при ц. і к. 9 корпусній команді, полева почта 29 (beim k. u. k. 9 Korpskommando, Feldpost 29).

ОПОВІСТКИ.

Четвер, дня 7. грудня 1916.

Нині: 7. грудня гр.-кат. Катарини муч. римо-кат. Амбросія.

Завтра: 8. грудня гр.-кат. Климента, римо-кат. Н. З. Пр. Д.

○ На школу ім. Бориса Грінченка прислали:

Вп. Василь Романяк зі Снятинки 10 К, Вп. Олена Равлюк з Климківки 6 К, Вп. Іван Сіяк, сотник У. С. С. пол. почт. 423 10 К. Його служачий п. Никифорак 2 К. Вп. Лев Марків з Тернова 5 К — разом 33 К. Дальше для бідних дітий сеї школи дали: Вп. Бурка Ірена черевики, капузу і приношене убране. Вп. Іван Голда приношений плащ, малий Володимир Кобзар приношену шапку. За сї ласкаві дари підписана управа школи в імени бідних дітий і їх родичів складає сим прилюдно сердечну подяку. М. Сіяк.

Послідні вісти.

З головної австрійської кватири

З дня 5. грудня 1916.

На східнім фронті.

Фронт маршалка пільного Макензена:

Дунайська армія відбила російські наступи на захід від устя Арґесу і на південний захід від Букарешту очистила місцевости на правім березі ріки. Побідно ідучі вперед австро-угорські і німецькі сили ґенерала Фалькенгайна наближають ся до зелізничої лінії ведучої з Букарешту через Плоєшті до Кампіни. Австро-угорські відділи, наступаючі з півночи, відкинули неприятеля коло Сінаї і обсадили ту місцевість. Ґрупа Оберста Шіве женучи перед собою відтяті румунські відділи в західній Волощині, осягнули долішну Алюту. Тут прийшло до нових боїв, в котрих ми полонили 26 офіцерів, 1600 жовнярів та здобули 4 армати і 5 скорострілів.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

В долині Башки і на північний захід від Зоосмезе відібрано Румунам важні точки опору, причім полонили ми 150 людий та здобули 2 скорострілы і богато воєнного матеріяму.

На північний захід від Сульти завернув нас сильний російський наступ до другої лінії положеної о кільометер на захід. Области Ледової і на північний захід від Татарського провала не повелись російські наступи. Третого грудня обкинула наша летнича ескадра бомбами баракові маґазини в Ciungi; було богато влучних метів. Ескадра не мала ніякої втрати.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Ніяких замітних подій.

На італійськім фронті.

Нічого важного.

Заступник шефа Ґенерального штабу: фельдмаршал-поручник Ф. Гефер

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

НОВІ КНИЖКИ.

Отсим подаємо по мисли §§. 15 і 21 нашого устава до відома П. Т. наших вкладників, що з днем 1. січня 1917 знижуємо відсоткову стопу від вкладок на 4 процент — з тим що на дальше як і перед тим рентовий податок помимо державної підвишки будемо оплачувати з власних фондів.

Дирекція „Руської Щадниці в Перемишли“.

При полагоджуваню закупна просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відвічає за ред.: Др. Федір Федорченко. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.